

Một số giải pháp xây dựng hình mẫu thanh niên quân đội đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ Quốc trong tình hình mới

Chế Đình Thắng*

Thiếu tá, Hệ 1, Học viện Chính trị

Received: 28/10/2023; Accepted: 02/11/2023; Published: 19/11/2023

Abstract: A common characteristic of youth is that their thoughts and actions are not truly mature, they are in the process of developing and perfecting their mental and physiological factors, especially for Army youth who are non-commissioned officers. , soldiers are surrounded by their families from childhood to adulthood; When enlisting in the military environment, you cannot avoid surprises, shortcomings, and violations of regimes and rules during the day and week; The thoughts of being afraid of difficulties, afraid of suffering, afraid of forging are easy to happen in the beginning.

Keywords: Beginning.

1. Đặt vấn đề

Xây dựng hình mẫu thanh niên Quân đội là tổng thể các chủ trương, nội dung, hình thức, biện pháp của chủ thể và các lực lượng, đặt dưới sự lãnh đạo của cấp ủy đảng các cấp, tác động vào nhận thức, tình cảm, ý chí, niềm tin của thanh niên Quân đội. Giúp họ hình thành và phấn đấu làm theo các giá trị về mặt phẩm chất, năng lực, đạo đức, thể chất, hành động đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN trong tình hình mới. Nghị quyết Đại hội Đoàn TNCS Hồ Chí Minh Quân đội lần thứ X, nhiệm kỳ 2022 – 2027 xác định xây dựng hình mẫu thanh niên Quân đội: “*Khát vọng lớn - Trách nhiệm cao; Học tập tốt - Hành động giỏi; Đoàn kết tốt - Kỷ luật nghiêm*, thông qua xây dựng hình mẫu thanh niên Quân đội góp phần xây dựng Quân đội vững mạnh về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ, hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ được giao; tiếp tục phát huy nhân tố con người trong điều kiện mới, hướng đến xây dựng Quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại; góp phần cùng với tuổi trẻ cả nước xây dựng nền hệ giá trị mới bắt kịp với xu thế của thời đại, xây dựng đất nước phồn vinh, hạnh phúc và khơi dậy năng lực sáng tạo của thanh niên Quân đội, tiếp tục tô thắm phẩm chất “Bộ đội cụ Hồ” thời kỳ mới. Vì vậy, bất kỳ cấp ủy, tổ chức đảng nào ở các đơn vị cơ sở trong toàn quân cũng đều phải coi xây dựng hình mẫu thanh niên Quân đội vừa là vấn đề cấp bách, vừa là vấn đề thường xuyên liên tục, lâu dài.

Nhận thức rõ về vị trí, vai trò của hoạt động xây dựng hình mẫu thanh niên Quân đội, trong những

năm qua, các cấp ủy, tổ chức đảng, tổ chức chỉ huy, cơ quan chính trị, đội ngũ cán bộ chính trị và tổ chức đoàn ở đơn vị cơ sở đã thường xuyên đề ra chủ trương, biện pháp lãnh đạo sát, đúng để tổ chức các hoạt động một cách toàn diện nhằm hình thành cho thanh niên quân đội những giá trị nền tảng ban đầu. Đồng thời, trong quá trình học tập, huấn luyện, thực hiện nhiệm vụ tiếp tục đặt ra những yêu cầu mới sát với tình hình thực tiễn và khả năng, nhiệm vụ của đơn vị để họ tiếp tục rèn luyện và làm theo. Các chủ thể đã tổ chức xây dựng hình mẫu và nhân rộng điển hình tiên tiến thông qua thực hiện các phong trào, các cuộc vận động, các đợt sinh hoạt chính trị theo chủ đề, sinh nhật đồng đội, diễn đàn thanh niên theo chủ đề để giúp thanh niên có cái nhìn trực quan, đánh giá khách quan; thông qua các hoạt động của đoàn thanh niên ở đơn vị cơ sở như thể dục thể thao, văn hoá văn nghệ, xây dựng cảnh quan môi trường xung quanh đơn vị; thông qua huấn luyện và nâng cao chất lượng tăng gia sản xuất, cải thiện chất lượng các bữa ăn cho bộ đội đó góp phần nâng cao thể lực, tinh thần, trí tuệ để thanh niên học tập, rèn luyện, sáng tạo và cống hiến. Cùng với đó những nỗ lực cố gắng của chính thanh niên Quân đội trong việc dần hoàn thiện các giá trị về phẩm chất, năng lực, đạo đức, thể chất tinh thần và hành động, xác định được hình mẫu lý tưởng mà bản thân nỗ lực phấn đấu rèn luyện, làm theo cũng đã góp phần quan trọng vào thực hiện các nhiệm vụ chính trị trung tâm tại đơn vị và sự nghiệp xây dựng Quân đội, bảo vệ Tổ quốc và xây dựng đất nước trong tình hình mới...

Tuy nhiên, tổ chức xây dựng hình mẫu thanh niên

quân đội ở các cơ quan, đơn vị cơ sở trong toàn quân thời gian qua vẫn còn có những hạn chế nhất định như: Việc quan tâm của một số các tập thể, cá nhân trong tổ chức các hoạt động nhằm góp phần xây dựng hình mẫu thanh niên quân đội có lúc, có thời điểm chưa thực sự thường xuyên, cá biệt trong nhận thức về hình mẫu thanh niên còn mơ hồ, chưa thực sự sâu sắc và hiểu rõ các nội dung giá trị phấn đấu; Xác định các tiêu chí còn chưa phù hợp với thực tiễn khả năng và điều kiện đặc thù của các cơ quan, đơn vị; Còn có biểu hiện lúng túng trong cách làm hoặc bỏ bê, buông xuôi theo những hoạt động chung, ít chú trọng trong công tác giáo dục định hướng cho các tổ chức đoàn và đoàn viên trong tổ chức thực hiện; Chưa có nhiều giải pháp đồng bộ để xây dựng và hướng các tổ chức đoàn, đoàn viên thanh niên vào hoạt động thực tiễn để rèn luyện, thử thách, khẳng định. Bên cạnh đó, đặc điểm chung của lứa tuổi thanh niên là những suy nghĩ và hành động chưa thật sự chín chắn, đang trong quá trình phát triển và hoàn thiện về các yếu tố tâm, sinh lý nhất là đối với thanh niên Quân đội là hạ sỹ quan, binh sỹ được gia đình bao bọc từ nhỏ cho đến lớn; khi nhập ngũ vào môi trường quân ngũ không tránh khỏi những ngỡ ngàng, thiếu sót, vi phạm các chế độ, nội quy trong ngày, trong tuần; những tư tưởng ngại khó, ngại khổ, ngại rèn là điều dễ xảy ra vào thời gian đầu...

2. Một số giải pháp xây dựng hình mẫu thanh niên quân đội đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ tổ quốc trong tình hình mới

2.1. Tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, lực lượng trong xây dựng hình mẫu thanh niên Quân đội đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới

Đây là giải pháp giữ vai trò chỉ đạo định hướng cho hoạt động xây dựng hình mẫu và làm theo hình mẫu của thanh niên Quân đội hiện nay; là cơ sở bảo đảm cho hoạt động này được thực hiện đúng hướng, có hiệu quả bền vững. Vai trò của các tổ chức, các lực lượng trong xây dựng hình mẫu thanh niên Quân đội hiện nay chỉ phát huy được hiệu quả trên cơ sở nhận thức đầy đủ ý nghĩa, tầm quan trọng của hình mẫu thanh niên Quân đội đối với quá trình học tập, rèn luyện và thực hiện nhiệm vụ của lực lượng đoàn viên thanh niên. Do vậy, yêu cầu khách quan đặt ra là phải làm cho cấp ủy, cán bộ chủ trì, cơ quan chính trị, các tổ chức đoàn và chính đội ngũ thanh niên Quân đội nhận thức đúng ý nghĩa, tầm quan trọng

của hình mẫu thanh niên Quân đội; những ưu điểm, những hạn chế, khuyết điểm về hoạt động xây dựng hình mẫu và làm theo hình mẫu thanh niên Quân đội hiện nay.

Để tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức của các tổ chức, các lực lượng đối với việc xây dựng hình mẫu thanh niên Quân đội đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, cần tập trung làm cho các chủ thể, lực lượng nhận thức rõ vị trí, vai trò, tầm quan trọng của hình mẫu thanh niên Quân đội, thực trạng và sự cần thiết phải xây dựng hình mẫu thanh niên Quân đội đáp ứng được các yêu cầu nhiệm vụ đặt ra trong giai đoạn hiện nay. Nâng cao nhận thức cho các tổ chức, các lực lượng về những thuận lợi, khó khăn trong xây dựng hình mẫu thanh niên Quân đội đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong giai đoạn hiện nay. Giáo dục cho các chủ thể, lực lượng nhận thức rõ vai trò, trách nhiệm đối với việc xây dựng hình mẫu thanh niên Quân đội đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc hiện nay.

2.2. Xác định chuẩn giá trị hình mẫu, vận dụng linh hoạt, sáng tạo các hình thức, biện pháp xây dựng hình mẫu thanh niên Quân đội đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

Đây là giải pháp có ý nghĩa quan trọng, góp phần quyết định đến hiệu quả của hoạt động xây dựng và làm theo hình mẫu thanh niên Quân đội trong giai đoạn hiện nay. Bởi vì, mọi sự vật, hiện tượng không tồn tại bất biến mà luôn luôn vận động, phát triển không ngừng. Do đó, để tác động vào sự vật, hiện tượng có hiệu quả thì cần thường xuyên xác định nội dung bảo đảm sát đúng, phù hợp. Mặt khác, do tính đặc thù nên đội ngũ thanh niên Quân đội ở các đơn vị cơ sở hiện nay rất phong phú về trình độ chuyên môn, nghiệp vụ; đa dạng về “nguồn” tuyển chọn. Vì thế, để đạt được hiệu quả thực chất thì cần vận dụng linh hoạt, sáng tạo những hình thức, biện pháp trong xây dựng hình mẫu thanh niên Quân đội để tác động vào những tiêu chí giá trị hình mẫu mà thanh niên Quân đội hướng đến phấn đấu, rèn luyện; phải có trọng tâm, trọng điểm, không dàn trải, chung chung; sát với từng nhiệm vụ, từng đối tượng, từng điều kiện không gian, thời gian cụ thể.

Để xác định các phạm vi mức độ cụ thể của các tiêu chí hình mẫu thanh niên Quân đội phù hợp từng đơn vị, sát từng đối tượng thì đội ngũ cán bộ phải tích cực, chủ động cập nhật những vấn đề cụ thể về

nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc đặt ra, yêu cầu xây dựng Quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, nhiệm vụ chính trị trung tâm của đơn vị ở mỗi giai đoạn và khả năng, mức độ đạt được hoặc còn thiếu, còn yếu của thanh niên Quân đội để đưa ra yêu cầu phân đấu, rèn luyện và làm theo đúng và trúng. Tiêu chí giá trị hình mẫu xác định phải đảm bảo linh hoạt, chủ động, nhanh nhạy, kịp thời phản bác lại những tư tưởng, hành vi tiêu cực, tác động xấu đến thanh niên Quân đội. Đồng thời, cấp ủy, tổ chức đảng, đội ngũ cán bộ các cấp cần tập trung lãnh đạo, chỉ đạo thường xuyên đổi mới, vận dụng linh hoạt, sáng tạo các hình thức, biện pháp tiến hành phù hợp với từng đối tượng, từng điều kiện, hoàn cảnh cụ thể của đơn vị mình để đạt được hiệu quả cao nhất.

2.3. Thường xuyên tổ chức, thực hiện có hiệu quả hoạt động thực tiễn, các cuộc vận động, các phong trào thi đua, các nhiệm vụ đột xuất, quan trọng để kiểm nghiệm đánh giá và điều chỉnh các biện pháp nâng cao phù hợp với tình hình mới.

Đây là giải pháp có vai trò quan trọng góp phần kiểm chứng, giữa lý luận và thực tiễn hoạt động xây dựng hình mẫu thanh niên Quân đội. Quá trình xây dựng không thể tách rời mà phải luôn gắn với hoạt động học tập, rèn luyện, sinh hoạt và thực hiện nhiệm vụ của thanh niên. Nó có cơ sở từ các hoạt động thực tiễn và được kiểm chứng thông qua thực tiễn, để điều chỉnh, bổ sung và phát triển. Mặt khác, hình mẫu lý tưởng được cấu thành bởi những yếu tố khác nhau, phù hợp với từng điều kiện hoàn cảnh và khả năng của thanh niên ở từng giai đoạn rèn luyện, phấn đấu. Quá trình phát triển về mọi mặt của thanh niên nó không chỉ dừng lại ở hoạt động học tập, giáo dục và huấn luyện, mà phải được tôi luyện qua quá trình công tác, thực hiện các nhiệm vụ. Thực tiễn càng khó khăn, gian khổ thì con người càng có điều kiện để rèn luyện phẩm chất, đạo đức, năng lực để có thể đáp ứng được tốt trong mọi điều kiện hoàn cảnh có thể xảy ra.

Để thực hiện tốt nội dung trên lãnh đạo, chỉ huy đơn vị phải bám sát hoạt động thực tiễn của đơn vị, cập nhật những vấn đề thiết thực, cụ thể, phù hợp với trình độ nhận thức của thanh niên Quân đội; thông qua các hoạt động thực tiễn quân sự, các phong trào cách mạng của tuổi trẻ và đất nước để bồi dưỡng, rèn luyện thanh niên Quân đội; thực hiện tốt công tác kiểm tra, đánh giá chất lượng việc tổ chức các phong trào hành động cách mạng và tham gia thực hiện các

nhiệm vụ thực tiễn của thanh niên Quân đội.

2.4. Phát huy tính xung kích, sáng tạo và khơi dậy những tiềm năng khát vọng của thanh niên Quân đội trong học tập, rèn luyện, tự nguyện trong xây dựng hình mẫu đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN trong tình hình mới.

Đây là giải pháp có ý nghĩa thiết thực, quyết định đến chất lượng, hiệu quả của hoạt động xây dựng hình mẫu thanh niên Quân đội đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc hiện nay. Trong xây dựng hình mẫu thanh niên Quân đội, bên cạnh những tác động từ bên ngoài do các chủ thể thực hiện thì sự nỗ lực, tích cực của đội ngũ thanh niên Quân đội có ý nghĩa rất quan trọng. Chính việc tự học tập, tự rèn luyện của đội ngũ thanh niên Quân đội là một trong những nhân tố cơ bản, chủ yếu trực tiếp góp phần vào thành công của rèn luyện, làm theo hình mẫu thanh niên Quân đội hướng đến. Vì vậy, cần có biện pháp phát huy tính chủ động, tích cực trong tự bồi dưỡng, tự rèn luyện nhằm xây dựng thành công những tiêu chí giá trị hình mẫu để giúp thanh niên Quân đội vừa bồi dưỡng khả năng “tự đề kháng” trước những tác động tiêu cực, vừa hoàn thiện bản thân, bảo đảm hoàn thành tốt chức trách, nhiệm vụ được giao.

Để phát huy vai trò tích cực, chủ động của thanh niên Quân đội nhằm tự xây dựng và rèn luyện, phấn đấu làm theo hình mẫu đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN trong tình hình mới: Đội ngũ thanh niên Quân đội cần xác định rõ tiêu chí phấn đấu rèn luyện, nghiêm túc đánh giá đúng về những ưu điểm, hạn chế đối với những tiêu chí đặt ra, từ đó xây dựng động cơ đúng đắn, ý chí quyết tâm cao trong tự bồi dưỡng, tự rèn luyện theo các tiêu chí hình mẫu hướng tới.

Tài liệu tham khảo

(1). Tổng cục Chính trị, *Nghị quyết đại hội Đảng bộ Quân đội lần thứ XI nhiệm kỳ 2020 – 2025*, Hà Nội, 2020.

(2). Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, *Nghị quyết Đại hội Đại biểu Đoàn TNCS Hồ Chí Minh khóa XII nhiệm kỳ 2022 – 2027*, Hà Nội, 2022.

(3). Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh Quân đội, *Nghị quyết Đại hội đại biểu đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh Quân đội lần thứ X, nhiệm kỳ 2022 - 2027*, Hà Nội, 2022.

[4] Đảng Cộng sản Việt nam (2021), *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb Chính trị quốc gia sự thật, Hà Nội.